



עת"א 34905/06/18 - אייל בן משה (אסיר) נגד שרות בתי הסוהר- מחלקת האסיר - זימונים

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

עת"א 34905-06-18 בן משה(אסיר) נ' שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים ואח'

בפני	כב' השופט אהרון משניות
המבקש	אייל בן משה (אסיר) באמצעות ב"כ עו"ד מוטי אזולאי
נגד	שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים באמצעות ב"כ
המשיב	עו"ד ליאת רותם



החלטת

בפני בקשה לזקום הליך לפי פקודת ביוון בית משפט. לפי הנוטע בבקשה, המבקש דון דין משמעת לשבעה ימי בידוד, אשר במהלכם נשללה ממנו גם האפשרות להיות בקשר טלפוני עם עורכי דין. לטענת ב"כ המבקש, ההחלטה לשלול מהמבקש את האפשרות לקשר טלפוני עם עורכי דין, בעת שהייתו בבידוד בעקבות הרשעתו דין משמעת, מבזה את פסק הדין ניתן בעתירה זו לפני כשנה ומחצה, ביום 12.7.18, אשר בו נקבע כי הקשר של אסיר עם עורך דין אינו טובת הנאה. אלא חלק מהזכות החוקתית להליך הוגן, ולכן "... **שליה או הנבלה ממשית של משר הזמן של הקשר הטלפוני של העותר עם עורכי דין, מעבר להנבלת משר הזמן של הקשר הטלפוני שנקבעה לכל האסירים באגף, פונעת פגיעה לא מידתית בזכות החוקתית להליך הוגן**..."

ב"כ המבקש לא הסתפק בבקשה זו, ובחדעת ערכון שהגיש יום לאחר הגשת הבקשה, שב וטען, בלשון בוטה כדרכו, כי אף שהמבקש ציג בינתים מהבידוד, "המשיב בו להחלטותיו של בית המשפט... דורס ברגל נסה את החלטותיו השיפוטיות של בית המשפט", ואף הרריב עז לטעון כי אם תידחה בבקשתו, משמע כי "בית המשפט יחליט כי מותר שלא לקיים החלטות שיפוטיות...", כלשונן בסעיף 8 להודעה האמורה, מיום 11.12.18. מכאן בקשתו כי בית המשפט יקטס את המשב ב-50,000 ₪, ולהלופין יורה על ימי מאסר לתפסר ההחלטה.

לעומת זאת, ב"כ המשיב טוענת בתובנה לבקשה, כי בשונה מהנטען בבקשה, המבקש דון דין משמעת ל-3 ימי בידוד בלבד, ובנוסף על כך נשללו ממנו בהליך מנהלי טובות הנאה של קנטניה ובקורם למשר חודשי ימים. ב"כ המשיב טוענת עוד, כי בשונה מהנטען בבקשה, התאפשר לעותר לשוחח בטלפון טרם כניסתו לבידוד, וגם היה יכול להיפגש עם עורכי דין, אם היה מניש בקשה מתאימה למנהל האגף.

ב"כ המשיב מוסיפה וטוענת כי פסק הדין שניתן בעתירה זו, מתייחס להליך של שלילת טובות הנאה בלבד, ולא להליך של ענישה דין משמעת, ולכן ההליך של ביוון בית המשפט כלל אינו רלוונטי בנסיבות שלפנינו. לדבריה, הדברים אמורים ביתר שאת נוכח האופי המיוחד של הליך הביוון, שחוצאותיו קשות, ולכן ניתן לעשות בו שימוש רק כאשר לא ניתן לנקוט בשום הליך אחר, להשגת התכלית המבוקשת.

טרם החלטה בבקשה לנופה, ראי לעמוד תחילה על האופי המיוחד של ההליך של ביוון בית המשפט, כפי שהדברים באו לידי ביטוי בפסיקת בית המשפט העליון. פסק דין חשוב שניתן בנושא זה הוא רע"א 3888/04 **שרביט ב' שרביט** (פ"ד נט) 49 (2004), ואזכיר מתוכו שני מאפיינים עקרוניים שמונעים גם לעניינו.

העיקרון הראשון והבסיסי הוא כי מדובר בהליך קשה ופוגעני, ולכן יש להשתמש בו במשורה, רק כאשר לא ניתן להשתמש בהליכים אחרים, בכדי לאכוף את החלטות בית המשפט: "**הליך הביוון נחשב הליך אכיפה קיצוני מאחר שהנסקציה בעקבותיו - קנס או מאסר - עשויה להיות קשה ופוגעת, ולכן מקובל לראות בו הליך שיויר, לאחר שההליכים האחרים האפשריים נבחנו או מוצגו... אין להיזקק להליכי ביוון בית-המשפט כאשר קיימת דרך אחרת לביצוע ההוראה השיפוטית...**" (עניין **שרביט**, שם עמ' 58).

ובנוטח קצת שונה: "**עיקרון מרכזי בהחלטה אם יש להפעיל את מנגנון האכיפה על-פי פקודת הביוון הינו כי יש לאכוף צו שפוטני על-ידי אמצעי הכפייה החמור פחות מבין אלה המתאפשרים. במילים אחרות, אין ליתן צו על-פי סעיף 6 לפקודת הביוון אם יש דרך חלופית לאכיפה...**" (שם עמ' 61).

עיקרון נוסף הוא כי "**פסק-הדין או הצו שאת אכיפתו מבקשים צריך להיות ברור וחד-משמעי. אין אוכפים מכוח פקודת הביוון אלא צווים והחלטות שמונבם ברור ושאינם מאפשרים יותר מפרוזה אחד. צו שאינו ברור וחד-משמעי אין רואים בהפרתו משום ביוון בית-משפט...**" (שם עמ' 60).

כדי לנקוט בהליכים לפי פקודת ביוון בית המשפט, נדרש אפוא קיומם של שני תנאים מצטברים: התנאי האחד הוא שאכן מדובר בהפרה ברורה וחד משמעת של פסק דין או צו של בית משפט שמשמעותם ברורה ואינה ניתנת לפרשנות אחרת, שאינו מבוצע ע"י מי שכלפיו הופנה הצו; והתנאי השני הוא שאין כל אמצעי אחר שניתן לעשות בו שימוש לצורך השגת התכלית המבוקשת, וזולת ההליכים לפי פקודת ביוון בית משפט.

בחניה של הסיבות שלפנינו מביאה למסקנה כי שני התנאים הללו אינם מתקיימים בעניינו של המבקש. פסק הדין שניתן בעתירה זו עוסק כאמור בהליך מנהלי של שלילת טובות הנאה, ועל כך נפסק כי שלילת שחוח טלפון במסגרת הליך זה, אינה כוללת מניעת שחוח של העותר אל עורכי דין, מפני שהקשר הטלפוני של אסיר לעורך דין אינו טובת הנאה, אלא הוא גנור מכות היועוצות, שמהווה את אחד הביטויים הבולטים של הזכות החוקתית להליך הוגן.

לא נאמר בפסק הדין דבר וצי דבר על הליכים דין משמעת. נחפון הוא: נאמר במפורש כי פסק הדין מתייחס להנבלה על "משר הזמן של הקשר הטלפוני של העותר עם עורכי דין, מעבר להנבלת משר הזמן של הקשר הטלפוני שנקבעה לכל האסירים באגף". לכן, אם משר השימוש בטלפון המותר באגף פלוג לכלל האסירים עומד על שעתים ביום, לא ניתן להיתלות בפסק הדין כדי לדרוש מתן אפשרות לשיחה עם עורכי דין, מעבר לזמן שבו מתאפשר לכלל האסירים באגף לשוחח בטלפון.

הוא הדין גם ביחס ללגף הבידוד, שבו אסירים מוצגים עונש של בידוד שגנור עליהם דין משמעת - שעל פי דין מונבל לימים אחרים, ולא יותר משבוע ימים - ועצם השהייה בו טומנת בחובה גם שלילת זכויות שונות **מכלל האסירים באגף**, כמו סגירות, יציאה לחצר, וגם שרש טלפוני, הפי שעולה מסעיף 13 לתגובת המשיב, ובכך כאמור לא עוסק פסק הדין.

במאמר מוטטר ראי לציין כי למרות שלילת הזכויות מאסירים בבידוד, עדין ניתנת לאסיר זכות לשיחה טלפונית אחת, שבה הוא יכול להתקשר לעורך דין, טרם כניסתו לבידוד, וכן יש אפשרות למפגש עם עורך דין במהלך הבידוד, כעולה מסעיף 11 לתגובה. בנסיבות אלה, מאחר ופסק הדין שניתן בעתירה זו, אינו עוסק בהליכים דין משמעת, לא ניתן לומר כי מדובר בהפרה ברורה וחד משמעת של מה שנקבע בפסק הדין. הדברים אמורים ביתר שאת, כאשר כאמור לעיל, ניתנה למבקש אפשרות לשוחח בטלפון טרם כניסתו לבידוד, כעולה מסעיף 7 לתגובה.

יתירה מכך, גם אם סבר המבקש כי ההליך דין משמעת, עומד בניגוד למה שנקבע בפסק הדין, וכאמור לעיל אינו סביר כך, עדין קיימים לפחות שני אמצעים אחרים שניתן היה להשתמש בהם, בכדי לאכוף את קיום פסיקתו של בית המשפט, כטרם פניה בבקשה לפי פקודת ביוון בית המשפט. אמצעי אחד הוא נקטה ההליכים של הגשה על הדין משמעת, לפי סעיפים 8-1 לפקד"ץ 04.13.00; ואמצעי נוסף הוא ע"י הגשת עתירה חדשה לבית המשפט המחוז, שלו נתונה הסמכות המקומית לדון בעתירות של מקום כלאות הנוכחי של המבקש, שהיא דרך המלך שהיה ראי לנקוט בה, כלשונן של השופט סולברג ברע"ב 5683/18 **פלוג ב' שירות בתי הסוהר**, (פורסם בנב, 16.12.2018), פסקה 7).

נוכח כל האמור לעיל, בהינתן העובדה כי ההליך של ביוון בית משפט הוא "**הליך שיויר, לאחר שההליכים האחרים האפשריים נבחנו או מוצגו**", כפי שנקבע בעניין **שרביט** הנ"ל, ומשבאית לכלל מנסקה כי לא התקיימו בנסיבות שלפנינו, תנאי הסף הנדרשים לצורך נקטה בהליכים לפי פקודת ביוון בית המשפט, התוצאה היא שאני דוחה את הבקשה.

בשולי הדברים, לא אמענו מלהעיר כי ב"כ המבקש טיב לעשות אם יתכן מעט את סגנטו. "**דברי חכמים בנחת משמעיים**" אמר החכם מכל אדם בספר הלכות פרק ט' פס' ט"ז, ושימוש בהתבטאויות קיצוניות ובלשון משתלחת, אינו ראי ומוטב להימנע מכך. המזרחות תעריב את ההחלטה ללא דיווח לב"כ הצדדים.

ניתנה היום, י' טבת תש"פ, 07 ינואר 2020, בהעדר הצדדים.